

Zvest služabnik. Nepričakovane smrti je umrl 75letni John Ott, pomočnik Edisonov v laboratoriju. Splošno se domneva, da ga je tako potrla smrt njegovega gospodarja, pri katerem je bil zaposlen celih 52 let. Sam se je med solzami izrazil, ko je obiskal umirajočega Edisona, da zdaj ne bo dolgo, ko bo tudi on šel za njim.

Sladkorna bolezen in sladkor. Sladkorna bolezen se je zadnja leta skoraj po vseh evropskih in izvenevropskih državah močno razširila; najbolj pa v Zedinjenih državah Severne Amerike, kjer je umrlo na tej bolezni od vsakega milijona prebivalcev po 100 oseb. Na Pruskem jih je pomrlo po 153 na eden milijon prebivalcev, na Angleškem pa po 142. V letih 1918 in 1919 je umrlo v Prusiji na tej bolezni na 1 milijon prebivalcev le 59, na Angleškem pa 60 oseb. Zanimivo je tudi to, da je pomrlo prej dosti več moških na tej bolezni kot žensk, dandanes pa prevladuje število žensk. Nekateri so trdili, da se je ta bolezen razširila tako zelo zaradi večjega uživanja sladkorja. Ta trditev pa, kakor kaže, ne drži. Na Pruskem se je uporaba sladkorja dvignila zadnjih 5 let le od 22 na 27 kg na osebo in leto, zadnje leto pa je uporaba sladkorja v Prusiji celo nazadovala. V Ameriki se je uporaba sladkorja zvišala le od 56

Ne odlagajte!

Zahtevajte še danes ugodne ponudbe in po nizki ceni vsakovrstna sadna drevesa in vinske trte od dravesnice J. Gradišnik, Šmarjeta, pošta Celje.

59 kg letno na osebo, v Angliji pa je celo padla od 53 na 51 kg. Največ ljudi oboli na sladkorni bolezni v velemestih, razmeroma zelo malo pa na deželi.

Stava za kmetško pamet. Stari madžarski in avstrijski plemenitaši so bili znani po svojih muhah in domislekih, ki so včasih stali cela ogromna premoženja. Tako sta nekoč sklenila stavo eden izmed knezov Schwarzenbergov in eden grofov Karolyjev za 100.000 K. Predmet stave je bilo vprašanje, kateri kmet je bolj prebrisan: avstrijski ali ogrski. Vprašanje naj bi se rešilo na ta način, da bi oba magnata privedla na Dunaj vsak svojo desetglavo kmetško deputacijo, obiskala z njo dvorno zakladnico in nato naj bi vsaka deputacija povedala svoje mnenje, koliko približno so vredni tam nagradeni lepi zakladi. Tako se je tudi zgodilo. Ko so kmetje obšli vso zakladnico, so avstrijski kmetje zaskrbljeni začeli stikati glave in se posvetovali. Posvetovanje je trajalo dve, tri ure in nazadnje je stopil njihov vodja pred plemiča in ime-

noval veliko, milijardno svoto. Ogrski kmetje se niso posvetovali dolgo. Komaj so se dobro ozrli po zakladnih, je že zamrmral eden izmed njih, neki vaški načelnik: »No, toliko bo to že vredno, kakor lep, pohleven dežek v maju.« Ta odgovor, ki ne kaže samo prebrisanosti, marveč tudi dokaj življenjske modrosti, je grofu Karolyju priboril stavo.

Tobak brez nikotina. Zavod za raziskovanje tobaka v Forchheimu v Nemčiji je vzgojil po večletnem poskušanju tobačno rastlino, ki je prosta nikotina. Ostane ga le malenkost v zelenih listih, a še ta izgine pri sušenju popolnoma. Tobak, ki se pridelava iz teh rastlin, pa je na zunaj in po okusu popolnoma enak navadnemu tobaku. V Nemčiji ga bodo pričeli pridelovati v velikih količinah.

Drevesa in strela. Med ljudstvom je zelo razširjeno mnenje, da strela najrajši trešči v hrast, v bukev pa le samo redkokedaj. Profesor Stahl je raziskoval ta problem in je prišel do zaključka, da trešči od 70 strel 54 v hrast, 15 v smreko, v bukev pa le ena. Tudi če trešči v bukev, ne kaže ta nobenih velikih poškodb, ker se ji les ne cepi tako kakor pri hrastu. Po prof. Stahlu bukev najmanj privlačuje strelo zato, ker imajo njeni listi drobne dlačice, ki so slab prevodnik elektrike.

Za našo deco.

Kralj Žan.

(Afriška povest.)

(Konec.)

»Krojač, ti obdolžiš miš?«

»Da, gospodar.«

»Maček, primi miš!«

Maček prime miš, kako trdo je le mogel.

»Miš, ti dolžiš mačka?«

»Da, da!« je zacvilila miš v solzah.

»Pes, ugrizni mačka!«

Pes zaseka zobe v mačkov vrat.

»Maček, ti dolžiš psa?«

»Da, gospodar.«

»Palica, nabij psa!«

»Ogenj, užgi palico! Voda, pogasi ogenj! —

Slon, izpij močvirje! Mravlja, opeči slona!« je zapovedal modro kralj Žan.

»Ah!« je zaklical veselo maček, »sedaj ne bo več miru v tej kraljevini!«

Tako je tudi bilo. Odtlej pa do danes žro mačke miši, psi love mačke, mravlje opečejo slone, ogenj zažiga palice, voda pa gasi ogenj.

»Joj meni!« je vzkliknil nesrečni kralj Žan, »eko sem poslušal te nasvete, sem v svoji državi napravil pravo zmešnjavo.«

Za kazen radi neumnih zapovedi je izgubil Žan moč, da bi hodil po dveh. In še več! Izgubil je pravico do imena kralj Žan in dobil ime opiča, tako isto tudi vsi iz njegove rodbine.

Trije bratje.

(Narodna pravljica.)

Nekoč so živeli trije bratje, kateri na širnem svetu niso imeli nič drugega kakor hruško in to so po vrsti stražili: eden je sedel pod drevesom, druga dva sta pa odšla na delo.

Nekega dne je poslal ljubi Bog angela, naj bi pogledal, kako žive bratje, in naj bi jim dal boljšo hrano, če bi videl, da žive slabo. Ko je angel božji prispel na zemljo, se je izpremenil v berača in prišedši do brata, ki je pazil na drevo, ga je zaprosil, naj mu da hruško. On je izbral eno in jo izročil angelu z besedami:

»Tu imaš eno izmed mojih, od bratovih ti ne morem dati.«

Angel ga je zahvalil in je odšel. Ko je drugega dne stal za čuvarja drugi brat, je prišel angel zopet in ga zaprosil za hruško. Tudi on je izbral eno izmed svojih hrušk, mu jo je dal in rekel:

»Tu imaš eno mojih hrušek, od bratovih ti ne morem dati nobene.«

Angel ga je zahvalil in odšel. Ko je prišla vrsta na tretjega brata, da pazi na drevo, je pristopil angel s prošnjo, naj mu da hruško. Izbral je eno izmed hrušek ter mu jo je dal z besedami:

»Na, tu je ena izmed mojih, bratovih se ne morem lotiti.«

Četrtega dne se je spremenil angel v meniha. Prišel je rano v jutro, da je našel brate še doma, pa jim je rekel:

»Pojdite z menoj, dam vam boljšo hrano.«

Šli so za njim brez vsake besede. Ko so prišli do velikega potoka, je v njem brzela voda in angel je vprašal najstarejšega brata:

»Kaj hočeš, da bi to bilo?«

Odgovoril je:

»Da bi bilo vino namesto vode in da bi bilo moje.«

Angel je prekrizal vodo s svojo palico in namesto vode je priteklo vino. Prišli so ljudje s sodi, nalivali so in odvažali, tedaj je angel rekel bratu:

»Tu imaš, kar si želel; zdaj živi tukaj!«

Poklical je ostala dva brata in je z njima odšel.

Kako se je slikar maščeval.

Bogat trgovec je dal nekemu slikarju naročilo, naj ga slika, da mu bo plačal dogovorjeno vsoto 5000 Din za sliko samo tedaj, če bo slika polnoma slična. Slikar se je zelo potrudil, da bi bila sliki čim bolj slična. Ko je bila slika gotova, je bilo trgovcu 5000 Din žal, zato je kratkomalo izjavil, da mu slika ne sliči. Nato mu je rekel slikar: »Dajte mi pismo potrdilo, da vam slika ni slična.« To je trgovec rad storil, ker mu je ostala vsota 5000 Din. Slikar je odnesel sliko in potrdilo. Doma je pri sliki izpremenil ozadje, trgovcu pa je naslikal umazano in raztrgano beraško obleko. Zdaj se je videlo na sliki, da sloni trgovec na nekem hišnem vogalu in prosil s klobukom v roki za milodare. Slika je potem razstavil v izložbenem oknu in vsi ljudje, ki so trgovca poznali — in takih je bilo mnogo — so postajali pred sliko in so se silno čudili, čemu se je dal tak bogataš naslikati za berača. Trgovec sam je sliko

tudi videl in je bil ogorčen nad to »predrznostjo«. Hitel je k slikarju in je zahteval, naj slika takoj odstrani. Slikar pa mu je pokazal list, s katerim je bil on sam potrđil, da mu slika ni slična. Trгоvec je videl, da ne bo mogel uspeti. Zato je sedaj hotel dati tistih 5000 Din za sliko. Slikar je zahteval zdaj 10.000 Din, ker je imel s sliko dvojno delo. Trгоvec se je moral ukloniti in denar izplačati, ker mu je seveda bilo na tem, da tako sliko spravi iz izločbe.

Ne more predati. Gospa pri prodajalcu not: »Rada bi kupila par novih klavirskih komadov.« Vajenec: »Prosim, mi prodajamo samo cele klavirje, ne moremo jih oddajati v komadih.«

Čemu smo na svetu? Katehet: »No, Tonček, čemu smo na svetu?« Tonček: »Da Boga molimo in, in — da jemo.«

Okusno. Oče: »No, Marica, danes imaš vendar enkrat malo bolj čiste roke kakor po navadi.« Marica: »Testo sem napravila za rezance.«

Je še lačen. Mihec je na obedu pri sosedovih. Ker nimajo otrok in ne vedo, koliko tak želo-dec zahteva, mu dajo bolj malo jesti. Po bedu rače sosed: »No, Mihec, si zadovoljen?« Kdaj pa hoš prišel zopet k nam jesti?« Mihec: »Prosim, če je mogoče, takoj.«

Prišli so na polje, na katerem je bilo vse polno golobov. Angel je vprašal srednjega brata:

»Kaj hočeš, da bi to bilo?«

A on je odgovoril:

»Da bi bile same ovce in da bi bile moje.«

Angel božji je prekrizal polje s svojo palico in namesto golobov so bile tu same ovce. Prišli so ljudje, so pomolzli ovce, prelivali mleko, delali sir, raztopili maslo, klali ovce, sekali meso, prodajali, sprejemali denar — ljudje so marljivo delali. Tedaj je rekel angel:

»Tu bodi, vse imaš, kar si želel.«

Pozval je najmlajšega brata in odšla sta. Čez nekaj časa ga je vprašal angel:

»Kaj pa bi ti hotel?«

Rekel je:

»Nič drugega, kakor da mi Bog da pravo krščansko ženo.«

Tedaj je menil angel:

»To pa bo težko najti. Tri take žene so na svetu, dve sta omoženi, ena še sicer ni, a želita jo poročiti dva kralja.«

Na nadaljnji poti sta prišla v grad, kjer sta prebivala krščanski kralj in prava krščanska njegova hči. Ko sta bila v gradu, sta takoj stopila pred kralja in prosila za hčer.

Ko sta še govorila, sta pristopila tudi dva kralja snubca in sta položila svoji jabolki na mizo. Takoj sta storila isto tudi angel in najmlajši brat:

Ko je kralj vse to videl, je vzkliknil:

»Kaj sedaj? To sta dva kralja, onadva sta pa pred njima kakor berača.«

Nato je rekel angel:

»Veš li, kaj? Napravimo tako: tvoja hči naj posadi na vrtu tri trse, za vsakega snubca naj si pomni enega. Na katerega trsu bo v jutru zrelo grozdje, tistega naj vzame za moža.«

Vsi so bili s tem zadovoljni. Hčerka je posadila trse in si je pri vsakem mislila ime snubača.

V jutru je bilo na trsu tretjega brata zrelo grozdje. Tedaj je kralj nemudoma pripravil poroko in takoj so odšli v cerkev.

Po poroki ju je angel odvedel v gozd, tam ju je pustil in živela sta v gozdu celo leto.

Ko je bilo leto pri kraju, je rekel Bog angelu:

»Idi in pogledaj, kako bratje žive. Če žive težko, daj jim boljše hrano.«

Ko je angel prispel na zemljo, se je zopet izpremenil v berača in je odšel najprej k tistemu, kateremu je po potoku teklo vino. Naprosil ga je, naj mu da kozarec vina. Brat tega ni hotel dati, rekoč:

»Ako bi vsakomur dal kozarec vina, kaj bi ostalo meni?«

Ko je to angel čul, je napravil s palico križ in v potoku je zopet tekla čista voda. Bratu pa je rekel:

»To ni zate. Idi zopet pod hruško in pazi na sad!«

Nato je šel k drugemu bratu, kateremu so bile vse polje pokrile ovce. Prosil ga je za kosček sira. Ni ga dobil, ker je brat menil:

»Če bi dal vsakemu po kosček sira, kaj bi ostalo tedaj meni?«

Angel je prekrizal s svojo palico polje in zopet so bili tu le golobi. Bratu pa je rekel:

»Ni to za tebe. Idi pod hruško in čuvaj jo!«

Nazadnje je angel poiskal še najmlajšega brata, da vidi, kako živi. Živel je prav siromašno z ženo v mali koči. Angel je prosil prenočišča. Prav prisrčno sta ga zakonca sprejela in ga samo prosila, naj oprost, če nimata nič boljšega, ker sta tako revna.

Angel ju je tolažil:

»Nič za to; jaz sem zadovoljen s tem, kar je.«

Kaj naj bi storila? Žita nista imela, da bi pekla pravi kruh, ampak delala sta kruh iz drevne skorje. Tak kruh je žena umesila tudi sedaj in dala ga je peči.

Medtem pa sta se z gostom razgovarjala.

Ko sta pozneje pogledala v peč, sta videla najfinejši kruh, ki je bil uprav lepo pečen. Dvignila sta roke proti nebu, rekoč:

»Hvala ti, ljubi Bog, da moreva gosta dobro pogostiti!«

Nato sta postavila kruh na mizo in dodala še vrč s svežo vodo. Ko so pa začeli piti, je bilo v njem izborno vino.

Tedaj je angel s svojo palico prekrizal kočo, ki se je takoj izpremenila v palačo, v kateri je bilo vsega dovolj.

Zakonca je angel blagoslovil in je izginil. Živela sta srečno in zadovoljno do konca svojih dni.

PES IN NJEGOVA SLIKA

ali: **Kdor stremi za tujim, često izgubi to, kar že ima.**

Pes je bežal s kosom mesa, katerega je bil ukradel v mesnici. Ko je hotel čez brvo, je videl v vodi svojo sliko. Mislil je, da je to kak drug pes z mesom, ter je iskal načina, kako bi mu ga vzel. Ko je hotel skočiti nad svojo sliko, je izpustil svoj kos mesa v vodo. Tako je sedaj izgubil vse.

Novejše.

Zvesti raznašalec »Slovenskega Gospodarja« umrl. V Mariboru je umrl v pondeljek dne 9. novembra t. l. Reinhold Ussar, sluga v Tiskarni sv. Cirila in raznašalec »Slovenskega Gospodarja«. Pokojni je bil rojen leta 1850, v službo je stopil pri tiskarni leta 1893 in je ves čas do lani vestno in zvesto delal. Skoro 40 let je raznašal po Mariboru »Slovenskega Gospodarja«. Bog mu bodi plačnik za njegovo zvesto službovanje!

Državno pravdnništvo je g. Marko Krajncu izpustilo iz preiskovalnega zapor.

Uraden izid nedeljskega glasovanja v Sloveniji.

Uradna »Agencija Avala« poroča naslednje volilne rezultate v dravski banovini:

Prva številka pomeni volilne upravičence, druga oddane glasove, tretja odstotek volilcev v okraju, nadaljnje številke pa pomenijo, koliko glasov je prejel posamezen kandidat:

Ljubljana mesto: 16.400, 13.464, 82, dr. Kramer 13.464.

Okraj Brežice: 8534, 4899, 57, Urek 3398, Krulej 1501.

Okraj Celje: 16.671, 7432, 44,6, Prekoršek 4543, Pikel 2829.

Okraj Črnomelj-Metlika: 6068, 3206, 52, Lovšin 1556, Makar 1650.

Okraj Dolnja Lendava: 9533, 6195, 64, Hajdinjak 3511, Faflik 2684.

Okraj Gornji Grad: 4677, 2621, 56, Goričar 1282, Pustoslavšek 1330.

Okraj Kamnik: 9573, 4147, 43, Potokar 632, dr. prof. Rožič 1009, Cerar 2506.

Okraj Kočevje: 9721, 6485, 67, Pucalj 6485.

Okraj Konjice: 5241, 1987, 28,4, Gajšek 1349, Goričar 38.

Okraj Kranj: 14.402, 7002, 48, Barle 7002.

Okraj Krško: 13.300, 6272, 46, Drmelj 1895, Majcen 1495, Vale 991, Grabenc 1891.

Okraj Laško: 9977, 5779, 60, Pavlič 3399, Juvan 2380.

Okraj Litija: 9802, 4247, 43, Turk 476, Zorec 116, Mravlje 2155.

Okraj Logatec: 7225, 3770, 52, Rapc 3770.

Okraj Ljubljana okolica: 19.099, 10.541, 55, prof. Jarc 2045, Koman 5675, Pavlič 1174, Zebal 1464, Sinkovec 193.

Okraj Ljutomer: 10.247, 4768, 46,5, Zemljič 4768.

Okraj Maribor desni breg: 13.860, 7723, 56, Vauhnik 2349, Kirbiš 2084, Krejči 3290.

Okraj Maribor levi breg: 22.789, 12.970, 54, dr. Pivko 12.970.